

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯКомисия за енергийно
и водно регулиране

ПРОТОКОЛ

София, 06.12.2022 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение относно заявление с вх. № В-17-38-11 от 30.06.2021 г. за одобряване на бизнес план за развитие на дейността на „В и К“ ООД, гр. Кърджали като ВиК оператор за периода 2022-2026 г., изменено и допълнено със заявление с вх. № В-17-38-1007 от 17.10.2022 г. и заявление с вх. № В-17-38-12 от 30.06.2021 г. за утвърждаване и одобряване на цени на водоснабдителни и канализационни услуги, изменено със заявление с вх. № В-17-38-1008 от 17.10.2022 г.

Днес, 06.12.2022 г. от 12:12 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в състав „Водоснабдяване и канализация“, ръководено от председателя Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Димитър Кочков и Пенка Трендафилова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха И. Касчиев – главен директор на главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“, С. Маринова – началник на отдел „Цени и бизнес планове-водоснабдителни и канализационни услуги“ и експерти на КЕВР.

Обществено обсъждане беше излъчено в реално време чрез интернет страницата на Комисията.

Председателят Иван Н. Иванов откри общественото обсъждане и констатира, че има кворум и не са налице правни пречки за провеждането му.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 332 от 30.11.2022 г., т. 2, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно одобряване на бизнес план за развитие на дейността на „В и К“ ООД, гр. Кърджали като ВиК оператор за периода 2022-2026 г. и утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги, са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката.

Проектът на решение относно одобряване на бизнес план за развитие на дейността на „В и К“ ООД, гр. Кърджали като ВиК оператор за периода 2022-2026 г. и утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги е изготвен от работна група в състав: Ивайло Касчиев, Елена Маринова, Силвия Маринова, Лолита Косева, Стефан Якимов, Мая Кожухарова, Йовка Велчева, Надежда Иванова, Ненко Ненков.

Съгласно решение на КЕВР по Протокол № 332 от 30.11.2022 г., т. 2, е осигурена и възможност за дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

С писмо на КЕВР с изх. № В-17-38-11/30.11.2022 г. като заинтересовани лица са поканени **Министерство на регионалното развитие и благоустройството, „Български ВиК холдинг“ ЕАД, Омбудсман на Република България, Национален браншов синдикат „Водоснабдител” - КНСБ, Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – КТ „Подкрепа“, Българска асоциация по водите, Съюза на ВиК операторите в Република България, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Федерация на потребителите в България, Българска национална асоциация „Активни потребители“, Комисия за защита на потребителите, Гражданско движение „ДНЕС“, Областна администрация Кърджали - Асоциация по ВиК и „В и К“ ООД, гр. Кърджали.**

Заявилите присъствено участие в общественото обсъждане са:

- г-жа Боряна Джунева – главен експерт в отдел „Права на потребителите на административни и обществени услуги“ към Омбудсман на Република България;
- г-н Мариан Бухов – председател на Национален браншов синдикат „ВОДОСНАБДИТЕЛ“- КНСБ;
- г-н Йоанис Партениотис – председател на Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – КТ „Подкрепа“;
- г-жа Мая Манолова – Гражданска платформа „Изправи се.Бг“.

Заявил участие в общественото обсъждане чрез програмата за съобщения Skype е:

- г-н Славчо Славков – управител на „В и К“ ООД, гр. Кърджали.

Министерство на регионалното развитие и благоустройството, „Български ВиК холдинг“ ЕАД, Българска асоциация по водите, Съюза на ВиК операторите в Република България, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Федерация на потребителите в България, Българска национална асоциация „Активни потребители“, Комисия за защита на потребителите, Гражданско движение „ДНЕС“, Областна администрация Кърджали - Асоциация по ВиК не са заявили присъствено участие или дистанционно участие чрез комуникационната платформа Skype.

Иван Н. Иванов:

Преминаваме към становището на Омбудсман на Република България. Г-жо Джунева, имате думата.

Боряна Джунева – главен експерт в отдел „Права на потребителите на административни и обществени услуги“ към Омбудсман на Република България:

Благодаря Ви. Уважаеми доц. Иванов, уважаеми членове на Комисията, уважаеми госпожи и господа. В рамките на днешния ден за втори път ще изкажа едно несъгласие с обявения проект на решение на Комисията.

Интересно за настоящото обществено обсъждане е, че бизнес планът и ценовото предложение на Кърджали за регулаторен период 2022 г. – 2026 г. се разглеждат в

последния месец от първата година на регулаторния период. По този начин КЕВР днес провежда обществено обсъждане за одобряване на цените на ВиК услугите за 2023 г., 2024 г., 2025 г. и 2026 г., изменя и утвърждава цената на 2023 г. Това е прецедент в практиката на Комисията. Обикновено са поне с един месец разлика. На практика регулаторният период за ВиК Кърджали вместо 5, включва 4 години, което не съответства на нормативната уредба.

За Омбудсмана се поражда съмнение, че ВиК операторът няма да постигне заложените показатели за качество, тъй като през първата година от регулаторния период е оперирал без одобрен бизнес план и утвърдена цена, приходите от която са важни за инвестициите, което беше потвърдено и от предходното обществено обсъждане от ВиК операторите. Следователно без да имат гаранции, че ще се подобри качеството на услугата, потребителите ще бъдат принудени през 2023 г. да заплащат с 45% по-скъпа услуга, спрямо цената за 2021 г., която се прилага и през 2022 г. Предложената цена за утвърждаване за 2026 г. е с цели 86% по-висока спрямо 2021 г.

Независимо от значителното увеличение на цената на услугата в Кърджали и региона през годините, качеството ѝ на предоставяне продължава да е незадоволително, в подкрепа на което са, както обикновено Омбудсманът споменава, следните факти: Съгласно данните от доклада на КЕВР за проверка на дейността на 38 ВиК оператори за 2021 г., оценката на регулатора за 12 показатели за качество на ВиК Кърджали, сред които и "обща загуба на вода във водоснабдителната система", е „пълно неизпълнение“. Освен това в края на регулаторен период 2022-2026 г. ВиК операторът не постига 10 от определените от Комисията прогнозни конкретни цели за показатели за качество. Във връзка с изложеното и с оглед защита правото на гражданите да заплащат цена на ВиК услугата, отговаряща на качеството ѝ на предоставяне, Омбудсманът очаква от КЕВР да преразгледа ценовото предложение на ВиК Кърджали.

От институцията ще изпратим и писмено становище в срок. Благодаря Ви.

Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Джунева. И преминаваме към г-н Мариан Бухов, който е председател на Национален браншови синдикат „Водоснабител“ – КНСБ. Г-н Бухов, здравейте, моля Ви, на микрофона.

Мариан Бухов – председател на Национален браншови синдикат „Водоснабител“ – КНСБ:

Благодаря, г-н Председател. По подготовения доклад и проект на решение за „В и К“ ООД, гр. Кърджали от Национален браншови синдикат „Водоснабител“ – КНСБ приемаме доклада на работната група без забележки. Единствено, което казахме и на предишното обществено обсъждане, тъй като още дружеството не са му утвърдени реално цените, които са по бизнес план, ние почваме да ги намаляваме. Това е. Иначе са заложили процентът на увеличение на разходите за възнаграждения на еквивалент на пълна заетост и съответно по ВиК услуги, така че приемаме подготовения доклад на Комисията.

Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Бухов. Обръщам се към г-н Партениотис. Г-н Иоанис Партениотис, като председател на Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – КТ „Подкрепа“, ще изрази становището на ръководената от него федерация. Заповядайте, г-н Партениотис.

Иоанис Партениотис – председател на Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – КТ „Подкрепа“:

Благодаря Ви, г-н Иванов. Уважаеми колеги комисари, членове на работната група, уважаеми колеги, представители на различни организации. Както Вие, г-н Председател, споменахте, че заявлението, което е подало ВиК операторът, е от 30.06.2021 г., с което той е изпълнил задължението си такива, каквито са по закон. Разбира се, последващите кризи, които обхванаха цялата икономика, ни доведе до изменение и допълнение на така представения бизнес план, който съответно с изменение и допълнение е депозиран на 17.10.2022 г. Това съответно от своя страна аргументира защо работната група и респективно Комисията разглеждаме в момента този бизнес план и защо съответно беше пропуснат един почти 11-месечен период за реализация на този бизнес план. ВиК операторът е от категорията среден ВиК оператор по смисъла на критериите, които ги имаме, и обхваща седем общини от област Кърджали, включващи гр. Кърджали, Ардино, Джебел, Кирково, Момчилград, Крумовград и Черноочене. Между ВиК оператора и Асоциацията, която функционира в областта, е сключен договор за предоставяне на активите и за експлоатация на тези активи от страна на ВиК оператора от 17.03.2016 г., с което са изпълнени изискванията и на Закона за ВиК, респективно ЗРВКУ. Самият ВиК оператор реализира четири вида дейности – доставяне, отвеждане и пречистване на ВиК услуги, а също така и доставка на вода за непитейни нужди, т.е. за поливни нужди или промишлени нужди. В бизнес плана, който е предоставен за одобрение, и на база на доклада, който имаме от работната група, се вижда, че са заложили повече инвестиции в публични средства, отколкото изисква и самият договор, който има ВиК операторът с АВиК. Имаме заложили повишаване на ангажименти на ВиК оператора спрямо 2020 г. за новия регулаторен период, увеличаване на броя населените места, където да се ползва услугата доставяне и отвеждане на вода, увеличаване на населените места за доставка съответно на вода, увеличаване на броя на водоизточници, а оттук съответно имаме увеличаване на канализационната мрежа. Заложените в самия план и съобразени с един ангажимент, който имаше МРРБ и ВиК халдингът относно фонда работна заплата за всичките пет години, дружеството залага максималния таван, за разлика от други ВиК оператори, които залагаха съвсем по-различни нива, т.е. 15% увеличение на ФРЗ за всяка една календарна година. Същевременно, отчита се и увеличаване на потреблението на електроенергия. То е свързано основно с въвеждането на нови мощности. Има се предвид въвеждането на една пречиствателна станция за питейни води, четири броя воднопомпени станции, респективно реконструкция на съществуващата пречиствателна станция за отпадни води. Оползотворяването на утайките, това е един от критериите, които съответно Вие доста добре наблюдавате, дружеството съответно предлага да бъдат рекултивирани тези утайки, като съответно е поело ангажимента да води преговори с компании, които съответно да се занимават с тази рекултивация, имайки предвид опита си, че до момента фактически те имаха договор за оползотворяване чрез технологията калифорнийски червей, но предвид обстоятелства, да ги кажем чисто финансови, е прекратен този договор. В програмата, която е за показатели на качеството, са заложили доста високи нива във всички показатели. Това може да се види на стр.14 от доклада на работната комисия, като за отделни нива дружеството е направило своите обосновки и тези обосновки са приети от работната комисия. Както вече споменах, имаме съответно инвестиции, които водят до увеличаване на дълготрайните материални активи както в собствени, така и в публични активи, и те обхващат абсолютно всичките дейности, т.е. доставяне, отвеждане, пречистване и доставяне на непитейна вода. Като инвестициите са съответно за доставяне – 68%, за отвеждане – 19,5%, за пречистване – 9,6% и 2,9% е доставка на непитейна вода. В публични средства е най-големият дял – 88,3% и само 11,7% са в собствени дълготрайни активи. Дружеството има подписан договор за реализиране на проект по ОПОС, вследствие на което, тъй като има недостатъчно собствени средства, ще използва инвестиционен кредит в порядъка на приблизително

5,5 млн. лв. И тук стигаме вече и до цената на ВиК услугата, която съответно се разглежда и се предлага да бъде въведена за регулаторния период. Разбира се, той е намален на 4 години, от 2023 г. до 2026 г. Тук цената е далече от социално поносимите нива за тази услуга – 3,52 лв., ако говорим за от 01.01.2023 г., спрямо 4,92 лв. в края на регулаторния период (разбирайте 2026 г.). С това бих искал да потвърдя и нашата подкрепа за доклада на работната група, по същия начин, както това нещо го реализира и самият управител на дружеството, както и колегата от КНСБ. Благодаря Ви.

Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Партениотис, за изказаното становище на Федерацията. И преминаваме към г-жа Мая Манолова, която ще представи становището на Гражданската платформа „Изправи се.Бг“. Г-жо Манолова, имате думата. Заповядайте.

Мая Манолова – Гражданска платформа „Изправи се.Бг“:

Благодаря, г-н Председател, ще започна направо. Цената от 3,85 лв. е всъщност увеличение с 45,28%. Тоест никак не е минимално това увеличение и искам да обърна внимание на начина, по който е изчислена социалната поносимост, тъй като така или иначе с председателя на работната група започнахме този спор в предишното обществено обсъждане преди 1 час. Тук става дума или за техническа грешка, или за някакъв нов подход на КЕВР при определяне на социалната поносимост, защото социална поносимост от 6,35 лв. за област Кърджали е абсолютно неадекватно. Още повече че като направихме една справка на сайта на НСИ, там се вижда, че средният годишен доход на едно лице в Кърджали през 2021 г. е 6 364 лв. или това означава за съжаление само 530 лв. СМД на човек, което би определил социална поносимост в размер на 4,74 лв., а не на 6,35 лв. Още повече тук за първи път, ако сметките на КЕВР са верни за следващата година, ще е абсолютно необяснимо защо определят за 2026 г. социална поносимост по-ниска от тази, която е за 2023 г., именно 5,01 лв. Спорът не е безсмислен. Той е същностен, защото социалната поносимост определя възможността на населението да плаща. Ето, погледнете за какво става дума в обл. Кърджали. 530 лв. среден месечен доход. За 2026 г. разликата между социалната поносимост и предвиденото повишаване на цената на водата ще бъде само 8 ст. Само 8 ст. предвид как на око се смята социалната поносимост. Това наистина е проблем, защото освен средномесечните доходи през 2021 г., които са вече за отминал период, се определя за следващия. Както сме имали възможност няколко пъти да отбележим, един от другите основни показатели също се използва некоректно от КЕВР. Става дума за ръста на brutния вътрешен продукт, който за тази година е взет по една прогноза от м. април, която след това е коригирана, и реално сега фактите показват, че коригираната прогноза е била по-точна от първоначалната. А именно че не 4,8% е ръстът на brutния вътрешен продукт, а само 2,9%. Това по официално данни. Което означава, че там където има минимални разлики между цената на водата и социалната поносимост, наистина става дума за невъзможно скъпа вода за населението. Сега, тъй като говорим за Кърджали, тук наистина са драстични повишенията на цената на водата, ако сравняваме с 2015 г., като става ясно, че за помпажното водно подаване повишаването на цената ще бъде близо 200%, а за гравитачното 340%, при положение че един от основните показатели, загубите във водопреносната мрежа, си остават същите. Това е за пореден път доказателство, че има нужда от ново законодателство, тъй като сегашните правила не удовлетворяват никого, не подобряват водопреносната система, поставени са на колене ВиК дружествата, а гражданите изобщо нямат възможност да заплащат тези цени. Тъй като много просрочих предишното си изказване, нямах възможност да кажа, че тук решенията трябва да се търсят в различни посоки. Освен насочването на по-голям публичен ресурс към ВиК сектора, но също така и реална подкрепа от страна на държавата за водно бедните граждани. Понятието водна бедност

трябва да бъде въведено незабавно, а не да чака, както е това с енергийната бедност. И там поне минимумът на домакинство, всъщност на човек от 3m^3 , би следвало да се предоставя на ниска цена. Ние от „Изправи се.Бг“ предлагаме на 2 лв., като компенсацията до реалната цена на водата да се поема от държавата, а не от ВиК дружествата, както всъщност се случва в момента с бизнеса. Ами, 9 млрд. лв. или 16 млрд. лв. държавата им даде, а домакинствата са оставени просто да изнемогват. И тъй като и тук общинските съвети и всички общини по време на заседанието на ВиК асоциацията са се съгласили с повишаването на цената на водата, ако имаше кой да отговори, бих попитала дали само община Джебел е населено място, в което има режим на водата, или има и други населени места, след като са толкова доволни от повишаването на цената на водата общините в област Кърджали. По отношение на споровете за отразяването на цената на ел. енергията в бизнес плана. Има едни 967 хил. лв. разходи за ток след компенсации, които отново КЕВР признава на дружеството. Така и не разбираме във всеки конкретен случай колко са отделените пари от държавата като на небитов потребител на съответното ВиК и колко над онези 100 млн. лв., които във вид на компенсации бяха предоставени на ВиК дружествата. Всъщност задаваме този въпрос, защото и след последните законодателни решения 200 лв./MWh е таванът на цената за всички небитови потребители, а това, което се признава на поредното ВиК дружество, е 368 лв./MWh.

Иван Н. Иванов:

Тези 200 лв./MWh още не са официализирани.

Мая Манолова – Гражданска платформа „Изправи се.Бг“:

Ами, днес това се приема окончателно.

Иван Н. Иванов:

Трябва да ги приемат на второ четене.

Мая Манолова – Гражданска платформа „Изправи се.Бг“:

Искам да обърна внимание и на още един проблем

Иван Н. Иванов:

Нека да е последен.

Мая Манолова – Гражданска платформа „Изправи се.Бг“:

Последен. Всъщност правилно от омбудсманството отбелязаха, че за първи път имаме съвпад между определяне на цените в резултата на приемането на бизнес плана и използване на методиката за повишаване на цената след първата година от бизнес плана. Това съвпадение не е просто любопитен факт, т.е. едновременно двойно повишаване на цената на водата, две в едно. То носи след себе си и не е просто и само нарушение на нормативните правила, то носи след себе си някои фактически сериозни действия. Например през първата година от бизнес плана, ако следим какво пише в него, би следвало да са направени инвестиции в размер на близо 6 млн. лв., които представляват (тези инвестиции от първата година) 51% от всички заложили инвестиции, но тъй като бизнес планът се приема в края на годината, очевидно тези инвестиции не са направени, така че ето още след първата година бизнес плана се създават предпоставки да не бъде изпълнено това перо инвестиции, което в крайна сметка ще се отрази върху последващи определяния на цената на водата, заради санкциониране на ВиК дружеството заради ненаправени инвестиции. Затова сроковете трябва да се спазват, защото те не са просто някаква хрумка. Така или иначе отбелязват целия процес по изпълнението на един бизнес план.

Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Манолова. Колеги, г-жа Манолова беше последното заявено изказване. Първо давам думата на г-н Славков. Г-н Славков, чувате ли ме?

Служител от КЕВР потърси г-н Славчо Славков, управител на „В и К“ ООД, гр. Кърджали, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Славчо Славков – управител на „В и К“ ООД, гр. Кърджали:

Да, чувам Ви.

Иван Н. Иванов:

Вие чухте направените изказвания в рамките на общественото обсъждане. Вероятно ще вземете отношение по някои от упреците, които бяха отправени към „В и К“ ООД, гр. Кърджали.

Славчо Славков – управител на „В и К“ ООД, гр. Кърджали:

Да, тук се говореше за социалната поносимост. Цената за 2023 г. е доста под социалната поносимост. В табличката е 4,53, а този скок наистина се получи от това, че 2021 г. цената на водата се увеличи само с 2 ст. И за 2022 г. нямаме одобрен бизнес план.

Иван Н. Иванов:

Разбирам Ви. Това е Вашият коментар?

Славчо Славков – управител на „В и К“ ООД, гр. Кърджали:

Да, под социалната поносимост, което е по-важно.

Иван Н. Иванов:

Благодаря. Обръщам се към г-н Ивайло Касчиев. Г-н Касчиев, имате ли някакви коментари по направените изказвания?

Ивайло Касчиев – главен директор на главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“:

Благодаря, г-н Председател. Ще бъда максимално кратък. В доклада е посочено, че на 02.11.2021 г. беше проведено обсъждане с дружеството и работната група. Реално финалният ревизиран бизнес план на дружеството е представен в Асоциацията на 12.10.2022 г. Съответно е съгласуван от Асоциацията на 16 ноември. Тоест говорим за една година период, след като беше проведено това работно обсъждане. Оттук нататък Комисията е длъжна по Закон да одобри петгодишен бизнес план, който е закован като регулаторен период с начална дата 2022 г. Същевременно няма как да утвърди и да бъдат въведени в сила цените, които са предложени в този бизнес план. Същевременно обаче ние сме задължени по наредбата да изменим цените за втората година от регулаторния период с коефициентите, отчитащи изпълнението на инвестициите и показателите за ефективност. Така че действително в този доклад и проект на решение се комбинират процедурата по одобряване на бизнес план и процедурата по изменение на одобрените цени, която беше разгледана на предишното открито заседание и обществено обсъждане, като приложеният подход е абсолютно идентичен спрямо „В и К“ ООД, гр. Кърджали и спрямо всички останали ВиК оператори, които се забавиха с представянето на бизнес плановете си, и те са немалко дружества, оставащи държавни и общински. Това е, което мога да кажа. Благодаря.

Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Ивайло Касчиев. Преди да закрия общественото обсъждане, насрочвам закрито заседание, на което Комисията ще се произнесе по отношение на бизнес плана за развитие на дейността на „В и К“ ООД, гр. Кърджали като ВиК оператор за периода 2022-2026 г., както и за утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги за същия период, на 30.12.2022 г. С това закриявам общественото обсъждане.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № В-17-38-11/30.11.2022 г. - покана до заинтересованите лица относно одобряване на бизнес план за развитие на дейността на „В и К“ ООД, гр. Кърджали като ВиК оператор за периода 2022-2026 г. и утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....

Д. Кочков

.....

П. Трендафилова**ПРЕДСЕДАТЕЛ:****ИВАВ Н. ИВАНОВ****ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:****РОСИЦА ТОТКОВА**

Протоколирал:

А. Фикова - главен експерт